

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Actualisering interbestuurlijk toezicht	3357287	2021/0262099	25 januari 2022

Geachte heer/mevrouw,

Het is nu ruim 10 jaar geleden dat ons college een bestuursovereenkomst Interbestuurlijk Toezicht (hierna: IBT) is aangegaan met het college van GS van Overijssel. Daarmee hebben provincie en gemeente inhoud gegeven aan een nieuwe manier van interbestuurlijk toezicht.

De afgelopen jaren is het Overijsselse IBT voortdurend bijgeschaafd aansluitend op relevante ontwikkelingen en praktijkervaringen. Dit riep de vraag op of hetgeen in de bestuursovereenkomst uit 2011 was opgenomen nog in voldoende mate overeenkwam met de huidige praktijk van het IBT. Dit is vervolgens nader onderzocht en heeft geleid tot het rapport Evaluatie Bestuursovereenkomsten IBT Overijssel van 21 juni 2021 (bijgesloten). In aansluiting op de eindconclusie van de evaluatie is vervolgens de bestuursovereenkomst herschreven met inachtneming van de gepresenteerde aanbevelingen, zodat de bestuursovereenkomst meer aansluit op de huidige praktijk van het IBT. Het college van GS heeft eind december jl. ingestemd met de tekst van de nieuwe overeenkomst (eveneens bijgesloten).

De nieuwe bestuursovereenkomst IBT is derhalve het resultaat van een evaluatie. Die is beschreven in de inleidende overwegingen van de nieuwe overeenkomst. Belangrijk is om te melden dat de doelen van de overeenkomst helderder zijn verwoord dan in de overeenkomst van 2011. Deze luidt nu als volgt (zie artikel 3.6 van de overeenkomst):

- a. het verkrijgen van inzicht in de risico's die bij gemeenten spelen op de domeinen (zie artikel 3.1), waardoor knelpunten vroegtijdig in beeld worden gebracht en er tijdig een verbeterslag mogelijk is;
- b. het waarborgen van een minimumniveau van uitvoering van medebewindstaken door gemeenten. Dit minimumniveau komt tot uitdrukking in het beoordelingskader (zie ook artikel 3.8).
- c. en om daarmee een gezamenlijke bijdrage te leveren aan de verbetering van de kwaliteit van het openbaar bestuur in Overijssel.

Deze doelstellingen vloeien overigens logisch voort uit de Wet Revitalisering Generiek Toezicht (wet RGT), die met ingang van 1 oktober 2012 is verwerkt in de Gemeentewet. Doel van deze wet was het toezicht eenvoudiger en transparanter te maken. Een uitgangspunt van de wet was, dat er wederzijds vertrouwen is: het vertrouwen dat een bestuurslaag zijn taken goed uitoefent. En dat de horizontale verantwoording - van het college van B&W aan de raad - op orde is. Daardoor kan het toezicht sober en terughoudend worden uitgevoerd. Verder geldt het uitgangspunt 'eenmalige uitvraag, meervoudig gebruik': gemeenten hoeven voortaan hun verantwoordingsinformatie dus nog maar één keer aan te leveren.

In grote lijnen hadden we dit al geregeld bij de overeenkomst van 2011, we liepen indertijd vooruit op de invoering van de wet. In de loop van de jaren is gebleken, dat een nadere duiding van de werking van het IBT toch gewenst is. Dat is op viertal punten - als uitvloeisel van de evaluatie -

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

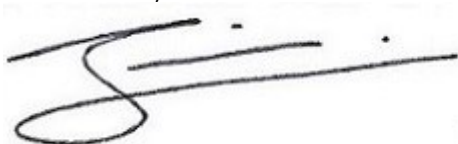
bewerkstelligd: a. door de doelstellingen van IBT beter te omschrijven; b. door de huidige werkwijze op te nemen in de overeenkomst (het IBT is in de loop van de jaren geëvolueerd); c. door de resultaten van het IBT te betrekken bij de P&C-cyclus, opdat de raad daadwerkelijk geïnformeerd is over de resultaten ervan (in Hengelo deden we dit al wel door de resultaten van het toezicht jaarlijks separaat aan de raad te sturen) en, tenslotte d. door de positie van de IBT-coördinatoren nader te omschrijven. Verder is de in de overeenkomst gebruikte taal meer bij de tijd gebracht.

Ons college heeft vastgesteld dat de resultaten (bevindingen en aanbevelingen) van de evaluatie in de nieuwe overeenkomst zijn verwerkt. Ons college heeft daarom besloten in te stemmen met het aangaan van de gewijzigde overeenkomst.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G. Schelberg

Bijlagen: 2 (nieuwe overeenkomst IBT en Eindrapportage)

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Bestuursovereenkomst

Vernieuwde interbestuurlijke verhoudingen tussen
de provincie Overijssel en de gemeente Hengelo

Bestuursovereenkomst

De ondergetekenden:

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel, gevestigd te Zwolle, vertegenwoordigd door de commissaris van de Koningin, mevrouw drs. A.Th.B. Bijleveld-Schouten, handelend ter uitvoering van het besluit van het college van Gedeputeerde Staten van Overijssel van 27 september 2011, hierna te noemen 'provincie',

Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Hengelo, vertegenwoordigd door de burgemeester, de heer drs. F.A.M. Kerckhaert, handelend ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders van Hengelo van 20 september 2011, hierna te noemen 'gemeente',

samen te noemen 'partijen',

hebben het navolgende overvogen en afgesproken:

Preambule

Partijen hebben de intentie te komen tot vernieuwde interbestuurlijke verhoudingen, in ieder geval gedurende een overgangperiode tot 1 januari 2012. Dit is de streefdatum waarop aanverwante landelijke regelgeving in werking moet zijn getreden, de horizontale verantwoording versterkt moet zijn en de transitie van de interbestuurlijke toezichttaken van de VROM-Inspectie aan de provincies gerealiseerd moet zijn.

Mede gelet op de revitalisering van het generiek interbestuurlijk toezicht, de kabinetsreactie op de adviezen van de commissies Alders en Oostling, de implementatie van de provinciale Omgevingsvisie en de optimalisering van de kwaliteit van de Overijsselse bestuurslagen, is dit het moment voor vernieuwde interbestuurlijke verhoudingen. Interbestuurlijk toezicht is een wettelijke provinciale taak waarbij de provincie toezicht houdt op de taakuitoefening in medebewind door gemeenten. Uitgangspunt is dat het toezicht in beginsel bij de provincies ligt, tenzij de provincies op het betreffende beleidsterrein geen taak hebben. Partijen hechten belang aan een integrale afweging door de provincie op basis van een totaalbeeld van de gemeente.

Partijen zullen zich inspannen om op basis van transparantie, begrip en vertrouwen te komen tot een effectieve en efficiënte wijze van interbestuurlijk toezicht c.q. doorwerking van provinciaal ruimtelijk belang. Door het optimaliseren van het zelfregulerend vermogen van de gemeente kan de provincie op een andere wijze interbestuurlijk toezicht houden c.q. invulling geven aan voorkantsturing op de doorwerking van provinciaal ruimtelijk belang, met meer eigen verantwoordelijkheid voor de gemeente met als effect verbetering van

de kwaliteit en vermindering van het interbestuurlijk toezicht c.q. doorwerking van provinciaal ruimtelijk belang en een vermindering van de administratieve lasten voor de gemeente. In deze bestuurs-overeenkomst leggen partijen de uitgangspunten voor de vernieuwde interbestuurlijke verhoudingen en de wijze waarop ze met elkaar wensen om te gaan vast.

I Uitgangspunten

1. Deze bestuursovereenkomst heeft betrekking op de naleving van wet- en regelgeving op de domeinen financiën¹, milieu², archief³, wonen⁴, ruimtelijke ordening⁵ - inclusief natuur, externe veiligheid en water - bij de gemeente waarvoor de provincie het bevoegde toezichthoudende gezag is.
2. De wederzijdse rechten en plichten van partijen op basis van wet- en regelgeving en jurisprudentie zijn en blijven zonder enige beperking van toepassing.
3. Partijen spreken de intentie uit hun onderlinge relatie te baseren op transparantie, begrip en vertrouwen.

II Afspraken

1. Teneinde de door partijen in het kader van deze bestuursovereenkomst in de preambule geformuleerde doelen te bereiken zal de gemeente:
 - a) jaarlijks, zoveel mogelijk via het traject van horizontale verantwoording, de risico's per beleidsdomein, genoemd onder I (Uitgangspunten), actualiseren en voorleggen aan de provincie. Tevens geeft de gemeente haar visie op de wijze waarop met de geconstateerde risico's zal worden omgegaan.
 - b) de geconstateerde tekortkomingen (niet-naleving) en de daarop getroffen maatregelen, zoveel mogelijk via het traject van horizontale verantwoording, melden bij de provincie.
 - c) de kwaliteit van de ruimtelijke plannen, die passen binnen de provinciale Omgevingsvisie en -verordening, borgen.
 - d) de provincie, zoveel mogelijk via het traject van horizontale verantwoording, informeren over (beleids)ontwikkelingen ter zake van de activiteiten en gebeurtenissen van de gemeente in relatie tot de naleving van de wet- en regelgeving genoemd onder I (Uitgangspunten).
 - e) de versterking van de horizontale verantwoording bevorderen en de relevante toezichtinformatie zoveel mogelijk digitaal beschikbaar stellen via de gemeentelijke website.
2. Teneinde de door partijen in het kader van deze bestuursovereenkomst in de preambule geformuleerde doelen te bereiken zal de provincie:

- a) maatwerk en differentiatie tussen gemeenten mogelijk maken door de interbestuurlijke toezichtdomeinen binnen de provincie te stroomlijnen en in samenhang te brengen, door middel van het vaststellen van 'op maat' gesneden toezichtregimes per gemeente op basis van risicoanalyses, met behulp van het kader interbestuurlijk toezicht c.q. doorwerking van provinciaal ruimtelijk belang (bijlage I).
- b) zorg dragen dat het kader interbestuurlijk toezicht c.q. doorwerking van provinciaal ruimtelijk belang actueel blijft en in ieder geval is opgebouwd met:
 - een informatiearrangement per toezichtdomein;
 - een beoordelingskader per toezichtdomein op basis van risicoanalyses. Op basis van objectieve criteria geeft de provincie met een verkeerslichtkleur (groen-oranje-rood) aan welke waarde zij hecht aan de sectorale toezichtbevindingen;
 - het toezichtregime (per domein) bij een groene, oranje of rode gemeente.
- c) de sectorale toezichtbevindingen combineren tot een totaalbeeld. Het totaalbeeld is de basis voor het vaststellen van een gemeentelijk toezichtregime per beleidsterrein enerzijds en het bepalen van een integraal oordeel anderzijds (bijlage I).
- d) bestuursrechtelijk optreden overeenkomstig bijlage I, rekening houdende met de geldende interventieladder.
- e) op basis van de jaarlijkse actualisatie van de risico's op de verschillende domeinen samen met de gemeente afstemmen welk toezichtregime per beleidsterrein en welk totaalbeeld van toepassing is. De provincie bepaalt welk toezichtregime voor het komende kalenderjaar centraal staat.
- f) jaarlijks een ambtelijk overleg organiseren ter evaluatie van de nalevingsprestatie en de samenwerking. Tijdens dit overleg wordt het toezichtregime per beleidsterrein enerzijds en het integrale oordeel over het totaalbeeld van de gemeente anderzijds van de gemeente vastgesteld op basis van bijlage I.
- g) tweejaarlijks een bestuurlijk overleg organiseren ter evaluatie van de nalevingsprestatie en de samenwerking.
- h) de gemeente informeren over (beleids)ontwikkelingen ter zake van naleving van de wet- en regelgeving genoemd onder I (Uitgangspunten).

Aldus door partijen voor akkoord ondertekend te Hengelo op 13 oktober 2011

Namens het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Hengelo,

De heer drs. F.A.M. Kerckhaert
Burgemeester

III Looptijd, periodieke evaluatie en beëindiging

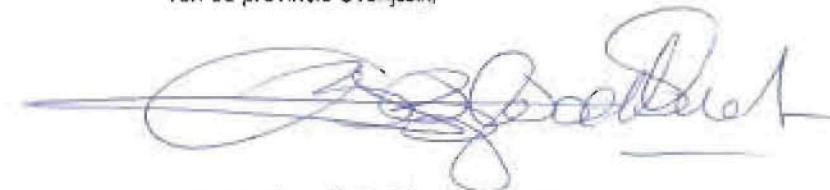
1. Deze bestuursovereenkomst, inclusief bijlagen I en II, treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door de provincie en de gemeente.
2. Deze bestuursovereenkomst wordt aangegaan voor onbepaalde tijd. Partijen zullen het convenant jaarlijks evalueren en indien nodig bijstellen.
3. Bij (onvoorziene) omstandigheden die wezenlijke gevolgen hebben voor de uitvoering van deze bestuursovereenkomst, zullen partijen over de noodzaak van wijziging van deze bestuursovereenkomst in overleg treden.
4. Partijen kunnen in onderling overleg de inhoud van het kader (bijlage I) aanpassen gedurende de looptijd van de bestuurs-overeenkomst.
5. Indien de nakoming van de bepalingen uit deze bestuursovereenkomst bij (één van de) partijen op zodanige problemen stuit dat verdere nakoming in redelijkheid niet gevergd kan worden, zullen partijen in overleg treden om te bekijken of de bestuursovereenkomst kan worden aangepast. Eerst als dit overleg niet tot resultaat heeft geleid, kunnen partijen gebruik maken van hun recht om deze bestuursovereenkomst te beëindigen.
6. Partijen kunnen deze bestuursovereenkomst met onmiddellijke ingang schriftelijk beëindigen. Zij dienen hun voornemen daartoe schriftelijk en met redenen omkleed aan elkaar kenbaar te maken

IV Bijlagen

Bij deze bestuursovereenkomst behoren de bijlagen:

- I "Kader interbestuurlijk toezicht en doorwerking van provinciaal ruimtelijk belang"
- II "Regime interbestuurlijk toezicht en doorwerking provinciaal ruimtelijk belang"

Namens het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel,

mevrouw drs. A.Th.B. Bijleveld-Schouten
Commissaris van de Koningin

¹ Wetsvoorstel revitalisering generiek toezicht, TK 2009-2010, 32389

² Kabinetsreactie op het rapport Van specifiek naar generiek, TK 2007-2008, 31 200 VII, nr. 61

³ Interbestuurlijk toezicht herijkt - toe aan nieuw zicht op overheden, 2005, TK 2005-2006, 30300 VII, nr. 50

⁴ Van specifiek naar generiek, TK 2007-2008, 31 200 VII, nr. 8

⁵ Zie hiervoor ook het Bestuursakkoord rijk-gemeenten 2007-2011 en rijk-provincies 2008-2011 en het traject Kwaliteit Overijssels - lokaal en provinciaal bestuur van de provincie en VNG Overijssel

⁶ Gemeentewet, Provinciewet, Wet gemeenschappelijke regelingen, Wet financiering decentrale overheden

⁷ Wet Milieubeheer, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

⁸ Archiefwet 1995

⁹ Het wetsvoorstel voor vernieuwing van de Huisvestingswet (statuuhouders) is controversieel verklaard.

¹⁰ Wet ruimtelijke ordening, Natuurbeschermingswet 1996, Waterwet

Bijlage I

Kader interbestuurlijk toezicht en doorwerking provinciaal ruimtelijk belang

Toezichtdomein	Belang toezicht	Informatiearrangement	Weging en beoordelingscriteria/ risicoanalyse	Toezichtregime groen	Toezichtregime oranje	Toezichtregime rood
Financiën	Het bevorderen van financieel gezonde gemeenten om taken (zowel autonoom als mede-bewind) te kunnen uitvoeren zonder dat (onnodig) financiële problemen op de collectiviteit van gemeenten (Gemeentefonds) worden afgewenteld.	<ul style="list-style-type: none"> Begroting die voldoet aan het Besluit begroting en verantwoording (Bbv). Begrotingswijzigingen. Jaarstukken. Raadsstukken. Verordeningen ex. artikel 212 en 213 Gemeentewet. 	<p><i>Objectief:</i> aan de hand van criteria in Gemeentewet en landelijk beleidskader financieel toezicht.</p> <p><i>Subjectief:</i> interpretatie van de genomen maatregelen om begroting en meerjarenramingen sluitend te maken.</p>	<p>Financieel evenwicht</p> <ul style="list-style-type: none"> Geraamde structurele uitgaven en inkomsten in evenwicht. Uit meerjarenbegroting is aannemelijk dat dit evenwicht wordt gecontinueerd. <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Begroting vergt geen goedkeuring. Regulier ambtelijk en bestuurlijk contact (< 2 x per jaar). Monitoren begrotingswijzigingen. Themaonderzoeken (op basis van enquête). Onderzoek programmarekening met accountantsverslag (in te zenden met vragenformulier). Bepalen risicoprofiel. Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie. 	<p>Wankel financieel evenwicht</p> <p>Twee scenario's</p> <ol style="list-style-type: none"> De geraamde structurele uitgaven en inkomsten zijn in evenwicht. Uit meerjarenbegroting is nog niet aannemelijk dat dit evenwicht behouden blijft. De geraamde structurele uitgaven en inkomsten zijn niet in evenwicht. Uit de meerjarenbegroting is aannemelijk dat dit evenwicht wordt hersteld. <p><i>Intensiteit toezicht: gemiddeld</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Begroting vergt geen goedkeuring. Verdiepingsvragen rondom meerjarige financiële problematiek. Intensivering ambtelijk en bestuurlijk contact (2-5 x per jaar). Monitoren van herstelmaatregelen/begrotingswijzigingen. Het zijn van sparringpartner. Themaonderzoeken. Bepalen risicoprofiel. Onderzoek programmarekening met accountantsverslag (in te zenden met vragenformulier). Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie. 	<p>Geen financieel evenwicht</p> <ul style="list-style-type: none"> Geraamde structurele uitgaven en inkomsten zijn niet in evenwicht. Uit meerjarenbegroting is niet aannemelijk dat dit evenwicht wordt hersteld. <p><i>Intensiteit toezicht: hoog</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Goedkeuring begroting/begrotingswijzigingen noodzakelijk. Besluit inrichting toezichtregime. Intensivering ambtelijk en bestuurlijk contact (> 5 x per jaar). Verdiepingsvragen rondom financiële problematiek. Afspraken rondom termijn herstel. Monitoren van herstelmaatregelen. Het zijn van sparringpartner. Themaonderzoeken. Bepalen risicoprofiel. Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie. Facultatief: het houden van een begrotingsscan (i.s.m. BZK). Onderzoek programmarekening met accountantsverslag (in te zenden met vragenformulier).
Milieu/Wabo	Bescherming van mens en natuur tegen schade en gevaar; kwaliteit van het nalevingstoezicht.	De hoofddocumenten van de eigen beleidscyclus: <ul style="list-style-type: none"> (meerjarig) probleem- of risicoanalyse. (meerjarig) uitvoeringskaders. jaarlijks programma. jaarlijks verslag. en bij steekproef: de dossiers van organisatie (nalevingstoezicht).	<p><i>Objectief:</i> aan de hand van de criteria uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), het Besluit Omgevingsrecht (Bor) en de Regeling omgevingsrecht (Mor).</p> <p><i>Subjectief:</i> interpretatie van de wijze waarop de organisatie invulling geeft aan de wettelijke criteria en, voor zover van toepassing, afspraken tot verbetering.</p>	<p>Inzicht in nalevingstoezicht</p> <ul style="list-style-type: none"> Voor 1 januari is handhavingsprogramma aan de raad aangeboden en aan G5 gestuurd. Voor 1 april, dan wel samen met de jaarrekening, is het handhavingsjaarverslag aan de raad aangeboden en aan G5 gestuurd. Doelen en normen zijn betaald conform eisen in Wabo, Bor en Mor. Er is sprake van een consistent programma met voldoende operationele doelen; afwijkingen zijn begrijpelijk geformuleerd. <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ambtelijk contact: 1 à 2 keer per jaar. Kennisgevingsbrief van G5: situatie is conform de eisen. Steekproef eens per 3 à 4 jaar. 	<p>Onvoldoende inzicht in nalevingstoezicht</p> <ul style="list-style-type: none"> Programma roept vragen op; bijv. ambitieniveau is niet in lijn met capaciteit, vragen rijzen bij logica en begrijpelijkheid. Stukken zijn niet tijdig beschikbaar; bij programma belangrijker dan bij verslag; als programma niet per 1 maart beschikbaar is, dan rood toezichtregime. <p><i>Intensiteit toezicht: gemiddeld</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ambtelijk contact: 3 à 5 keer per jaar. Interventie: ambtelijk verzoek om toelichting op vraagpunten. Als oorduidelijkheid blijft: bestuurlijk overleg en afhankelijk van uitkomst daarvan rood toezichtregime. 	<p>Nalevingstoezicht onvoldoende</p> <ul style="list-style-type: none"> Gemeente heeft geen of geen begrijpelijk programma, heeft geen verslag (verantwoording), de stukken bevatten ernstige omissies t.o.v. wat in Wabo, Bor en Mor wordt vereist. Gemeente heeft niet genoeg of onvoldoende gekwalificeerde mensen om programma uit te voeren (ambitieniveau te hoog). <p><i>Intensiteit toezicht: hoog</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ambtelijk contact: > 5 keer per jaar. Bestuurlijk overleg. Interventie: aanwijzing of in de plaats treden (bijvoorbeeld via inschakelen van adviesbureau op kosten van de gemeente).

Toezichtdomein	Belang toezicht	Informatiearrangement	Weging en beoordelingscriteria/ risicoanalyse	Toezichtregime groen	Toezichtregime oranje	Toezichtregime rood
Milieu – Lucht- kwaliteit	Verbeteren van de luchtkwaliteit volgens de maatregelen in het Regionaal en Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (RSL, NSL).	<ul style="list-style-type: none"> Jaarlijkse monitoringsrapportage uitvoering NSL van VROM. Financiële verantwoording via provinciale en gemeentelijke jaarrekening op SISA wijze In 2011 mid-term review door VROM, onder meer over benutting rijkssubsidies en mate van cofinanciering door regionale overheid. 	<i>Objectief.</i> Uitvoering van de maatregelen uit het RSL Overijssel/NSL en of tijdig aan de luchtkwaliteitsnormen wordt voldaan. Controle cofinanciering via SISA.	Basis toezicht met instrumenten zoals omschreven onder 'informatiearrangement'	nvt	Basis toezicht zoals omschreven in kolom 'informatiearrangement'. Daarnaast kan Minister: <ul style="list-style-type: none"> aanwijzing geven bij niet tijdig uitvoeren RSL/NSL. luchtkwaliteitsmaatregel namens en ten laste van ander bestuursorgaan nemen; subsidies terugvorderen.
Archief	Gemeenten stimuleren archiefzorg op orde te hebben: beschikbaarheid voor recht- en bewijszoekende burger, vanuit cultuurhistorisch belang, voor wetenschappelijk onderzoek.	<ul style="list-style-type: none"> Goedkeuring archiefbewaarplaats. Inzenden archiefverordening. Beoordeling archiefruimte. Algemene vragenlijst archiefinspectie. 	<i>Objectief.</i> op grond van de normen in Archiefwet, Archiefbesluit en Archiefregeling. <i>Subjectief.</i> op basis van het constateren van (bijvoorbeeld) achterstand in archiefbewerking en het interpreteren van de (naleving van de) daarover gemaakte afspraken.	Zorg voor en beheer van archief op orde <i>Intensiteit toezicht: laag</i> <ul style="list-style-type: none"> Frequentie algemeen inspectiebezoek eens per 2 à 3 jaar. Informatie-uitvraag: algemene vragenlijst archiefinspectie eens per 2 jaar + voor zover aanwezig horizontale verslaglegging door gemeentelijk archiefinspecteur c.q. hoofd Documentaire Informatievoorziening. 	Zorg voor en beheer van archief op een enkel aspect niet op orde <i>Intensiteit toezicht: gemiddeld</i> <ul style="list-style-type: none"> Frequentie algemeen inspectiebezoek eens per jaar (met nadruk op risico's/thema's) Informatie-uitvraag: algemene vragenlijst archiefinspectie eens per jaar + voor zover aanwezig horizontale verslaglegging door gemeentelijk archiefinspecteur c.q. hoofd Documentaire Informatievoorziening Monitoring afspraken bij de 'zorgpunten' 2x per jaar. 	Zorg voor en beheer van archief op meerdere aspecten niet op orde <i>Intensiteit toezicht: hoog</i> <ul style="list-style-type: none"> Frequentie algemeen inspectiebezoek, met extra nadruk op de risico's; 2x per jaar (waarvan 1x monitoring voortgang). Informatie-uitvraag: algemene vragenlijst archiefinspectie eens per jaar + 2x per jaar actualisatie op de aanbevelingen van GS + voor zover aanwezig horizontale verslaglegging door gemeentelijk archiefinspecteur c.q. hoofd Documentaire Informatievoorziening.
Wonen: huisvesting statushouders	Tijdige huisvesting aantal statushouders overeenkomstig halfjaarlijkse taakstelling van het Rijk	<ul style="list-style-type: none"> Maandelijkse realisatiecijfers van het Rijk via het Centraal Orgaan Opyang Asielzoekers (COA). Halfjaarlijks verslag B&W aan GS over voortgang uitvoering, met inzicht in maatregelen (wettelijk verplicht). 	<i>Objectief:</i> aan de hand van maandelijkse realisatiecijfers van het COA. <i>Subjectief.</i> aan de hand van het halfjaarlijkse verslag van B&W en de informatie uit de ambtelijke en bestuurlijke contacten. NB: op het moment dat de gemeentelijke cijfers afwijken van de COA-lijst, geldt de COA-lijst.	Voldaan aan halfjaarlijkse taakstelling <i>Intensiteit toezicht: laag</i> <ul style="list-style-type: none"> Uiterlijk 4 weken na einde taakstellingsperiode halfjaarlijks verslag B&W aan GS (verslag mag indien mogelijk onderdeel zijn van monitoringsverslagen Prestatieafspraken Wonen 2010-2014). 	Niet voldaan aan halfjaarlijkse taakstelling <i>Intensiteit toezicht: gemiddeld</i> <ul style="list-style-type: none"> Uiterlijk 4 weken na einde taakstellingsperiode halfjaarlijks verslag B&W aan GS. GS overlegt met B&W middels een brief, in de brief stelt GS B&W tweedekansstermijn van 6 maanden (vanaf einde taakstellingsperiode). Als na uiterlijk 5 maanden van de tweedekansstermijn geconstateerd wordt dat alsnog aan taakstelling wordt voldaan: groen toezichtregime. Als na uiterlijk vijf maanden van de tweedekansstermijn geconstateerd wordt dat alsnog niet aan de taakstelling zal worden voldaan ambtelijk overleg (indien mogelijk onderwerp op agenda voortgangsoverleg Prestatieafspraken Wonen zetten), gevolgd door zwaar ambtelijk overleg, gevolgd door afspraak/ultimatum. 	Als na tweedekansstermijn nog niet is voldaan aan halfjaarlijkse taakstelling <i>Intensiteit toezicht: hoog</i> <ul style="list-style-type: none"> Uiterlijk 4 weken na einde taakstellingsperiode halfjaarlijks verslag B&W aan GS. Als niet aan afspraak is voldaan, dan besluit GS om wel of niet in de plaats te treden: rood toezichtregime. Als wel aan afspraak is voldaan - oranje toezichtregime. Als gemeente één taakstellingsperiode daarna (ook) op tijd voldoet aan de taakstelling: groen toezichtregime. Gemeente stuurt maandelijks overzicht ondernomen acties.

	Belang provincie	Informatiebronnen	Beleidsindicatoren	Normenkader doorwerking provinciaal ruimtelijk belang cf. Omgevingsverordening. Betreft onder meer:	Goede samenwerking met gemeente: groen regime ¹	Fricitie in samenwerking met gemeente: rood regime ²
Ruimtelijke Ordening	Behartigen provinciale ruimtelijke belangen	<ul style="list-style-type: none"> Vroegtijdige informatie over ruimtelijke ontwikkelingen met provinciaal belang. Voorontwerp-bestemmingsplannen en ontwerpprojectbesluiten met provinciaal belang. Informatie over terinzagelegging ontwerpbestemmingsplannen (i.v.m. eventueel indienen zienswijzen) Vaststellingsbesluiten + informatie over terinzagelegging vastgestelde bestemmingsplannen (i.v.m. eventueel instellen beroep/reactieve aanwijzing). 	<ul style="list-style-type: none"> Open, zelfbewuste houding t.a.v. het ruimtelijk overleg (geen verrassende plannen in het vooroverleg). Tijdig overleg op basis van een integraal afgestemde inbreng en een beknopte agenda (uitgangspunt: provinciaal belang). Gecoördineerde tijdige en effectieve bestuurlijke opschaling (in samenspraak met provincie) t.b.v. goede politieke risicoanalyse. Mate van zelfstandigheid t.a.v. het invullen van de eigen beleidskaders (structuurvisie) en de uitwerking daarin van de Omgevingsvisie. Mate waarin bestemmingsplannen actueel zijn t.a.v. gewijzigde provinciale belangen. Het al dan niet beschikken over een integrale, afgestemde structuurvisie die strookt met de inhoud van de Omgevingsvisie (inclusief wonen, bedrijven, Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving). Mate van doorwerking van de provinciale inbreng via overleg (o.a. uitleg van de Omgevingsvisie) c.q. adviezen, in de lokale plannen Verhouding tussen lokale ambtelijk apparaat en bestuur (met onderscheid tussen college van B&W versus raad) en hoe gaat gemeente daarmee om. Mate van voortgang van ruimtelijke projecten (af te leiden van agenda voor het ruimtelijk overleg) Zienswijzen c.q. reactieve aanwijzingen: (indicator voor de langere termijn aangezien de Wro nog maar kort in werking is getreden) en hoe gaat gemeente daarmee om. 	<ul style="list-style-type: none"> Eis concentratie. Eisen uitvoeringmodel nieuwe ontwikkelingen (vishaakmodel). SER ladder/zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik. Ruimtelijke kwaliteit Kwaliteitsimpuls Groene omgeving Woningbouw. Detailhandel Externe veiligheid Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Nationaal Landschap Duurzame energie Verblijfsrecreatie. Etc 	<ul style="list-style-type: none"> 1 keer per jaar wordt ambtelijk op basis van wederzijdse ervaringen een metagesprek gevoerd Zaken worden mondeling afgedaan in ruimtelijk overleg. De gemeente hoeft geen schriftelijke documenten (bestemmingsplan) met de provincie uit te wisselen Het hebben van een goede lokale structuurvisie (toekomstgericht, afgestemd op de Omgevingsvisie, integraal goed beeld van doorwerking provinciaal belang), wordt gekoppeld aan een algemene GS-verklaring van niet zien. 	<ul style="list-style-type: none"> 1 keer per jaar wordt ambtelijk op basis van wederzijdse ervaringen een metagesprek gevoerd. Escaleren: meer ruimtelijk overleg, waar nodig gevolgd door bestuurlijk overleg. Gemeente dient alle schriftelijke documenten m.b.t. ruimtelijke procedures waar een provinciaal belang mee genoemd is toe te sturen aan de provincie. Meer kennisoverdracht over toepassing van de Omgevingsvisie en de verordening van provincie naar gemeente gedurende de overgangsfase. Toepassing van instrumenten van zienswijze en reactieve aanwijzing Attending en inschakeling van de VROM-inspectie in gevallen wanneer er sprake is van strijd met rijksbelang.

¹ De kleur wordt meer bepaald door het voorwerp dan door eventuele inhoudelijke verschillen van en/of in samen van uitwerking door de gemeente van de opdrachten uit de Omgevingsverordening in het bestemmingsplan.
² Idem.

(Vervolg) Doorwerking provinciaal ruimtelijk belang

	Belang provincie	Informatiebronnen	Beleidsindicatoren	Normenkader doorwerking provinciaal ruimtelijk belang cf. Omgevingsverordening. Betreft onder meer:	Goede samenwerking met gemeente: groen regime ¹	Frictie in samenwerking met gemeente: rood regime ²
Natuur	Borgen Europese regelgeving (Habitat- en Vogelrichtlijn) en nationale regelgeving: Natuurbeschermingswet.	In Wro-vooroverleg tussen gemeente en provincie moet beoordeeld worden of er mogelijke significante gevolgen voor aangewezen gebieden zijn en op welke wijze hiermee kan worden omgegaan.	Via RO. Gemeenten en waterschappen zijn verplicht in hun plannen rekening te houden met de Natura 2000-gebieden. Bij negatieve effecten op de gebieden moet beoordeeld worden of die effecten teniet gedaan kunnen worden door het treffen van maatregelen. Het toezichtinstrumentarium van de Wro is van toepassing.	Zie Ruimtelijke Ordening	Zie regime Ruimtelijke Ordening.	Zie regime Ruimtelijk Ordening.
Externe Veiligheid	Behartigen provinciaal belang, voorkomen Nimby-gedrag, gemeentegrensoverstijgende belangen. Externe veiligheid gaat om transport van gevaarlijke stoffen per spoor, weg, water en buisleiding.	(Voor)ontwerpbestemmingsplannen en structuurvisies.	Via RO. De rol van de provincie is gebaseerd op de Omgevingsvisie en de -verordening. Gemeenten geven in de toelichting op bestemmingsplannen aan hoe zij vorm geven aan de routing van gevaarlijke stoffen. Als dit het geval is, dan blijft de provincie op redelijke afstand. Zo niet dan komen de bestemmingsplannen in beeld. Het toezichtinstrumentarium van de Wro is van toepassing.	Zie Ruimtelijke Ordening	Zie regime Ruimtelijke Ordening.	Zie regime Ruimtelijk Ordening.
Water	Behartigen provinciaal belang bij de zorg voor een goede kwaliteit en kwantiteit van oppervlakte- en grondwater, bescherming tegen overstromingen.	(Voor)ontwerpbestemmingsplannen, gemeentelijke waterplannen, rioleringsplannen.	Via RO. De rol van de provincie is gebaseerd op de Omgevingsvisie en de -verordening. Gemeenten dragen zorg voor het beheer van grondwater onder de bebouwde omgeving en bieden waar nodig in hun bestemmingsplannen ruimte voor de uitvoering van watermaatregelen, bijvoorbeeld aangaande waterveiligheid, grondwaterbescherming, drinkwatervoorziening. Gemeenten stemmen af met de waterschappen. Het toezichtinstrumentarium van de Wro is van toepassing.	Zie Ruimtelijke Ordening	Zie regime Ruimtelijke Ordening.	Zie regime Ruimtelijk Ordening.

¹ De kleur wordt meer bepaald door het voorwerp dan door eventuele inhoudelijke verschillen van inschik ten aanzien van uitwerking door de gemeente van de onderdelen uit de Omgevingsverordening in het bestemmingsplan.

² Idem.

Bijlage II

Regime interbestuurlijk toezicht en doorwerking provinciaal ruimtelijk belang Hengelo

Toezichtdomein	Belang toezicht	Informatiearrangement	Weging en beoordelingscriteria/ risicoanalyse	Hoe gekomen tot weging/beoordeling naar kleur ('verkeerslicht'-model)	Beeld Hengelo	Integrale afweging GS: toezichtregime Hengelo
Financiën	Het bevorderen van financieel gezonde gemeenten om taken (zowel autonoom als medebewind) te kunnen uitvoeren zonder dat (onnodig) financiële problemen op de collectiviteit van gemeenten (Gemeentefonds) worden afgewenteld	<ul style="list-style-type: none"> Begroting die voldoet aan het Besluit begroting en verantwoording (Bbv). Begrotingswijzigingen. Jaarstukken. Raadsstukken. Verordeningen ex. artikel 212 en 213 Gemeentewet 	<p><i>Objectief:</i> Aan de hand van landelijk afgesproken criteria</p> <p><i>Subjectief:</i> interpretatie van de genomen maatregelen om begroting en meerjarenramingen sluitend te maken</p>	<p>De begroting 2011 van Hengelo is niet materieel in evenwicht omdat de gemeente gebruik maakt van incidentele dekkingsmiddelen. Het evenwicht van de meerjarenraming komt niet tot stand omdat de gemeente het tekort op de WWB, IOAW en IOAZ niet in het meerjarenperspectief heeft verwerkt.</p> <p>De gemeente heeft inmiddels de nodige maatregelen getroffen om de meerjarenraming 2012-2014 uiterlijk in 2014 sluitend te maken. Deze maatregelen zijn door GS geaccepteerd.</p> <p>De dekking van toekomstige majeure investeringen (Hart van Zuid, Lange Weeme, centraal station etc.) is en blijft vooralsnog een aandachtspunt. Hierbij speelt de A.R.I., zijnde een spaarvariant, een rol.</p>	Groen	<p>Financieel evenwicht</p> <p>Twee scenario's</p> <ul style="list-style-type: none"> Geraamde structurele uitgaven en inkomsten in evenwicht. Uit meerjarenbegroting is aannemelijk dat dit evenwicht wordt gecontinueerd <p><i>intensiteit toezicht: gemiddeld</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Begroting vergt geen goedkeuring Regulier ambtelijk en bestuurlijk contact (< 2 x per jaar) Monitoren begrotingswijzigingen. Themaonderzoeken (op basis van enquête) Onderzoek programmarekening met accountantsverslag (in te zenden met vragenformulier) Bepalen risicoprofiel <p>Opragen nota's deelonderwerpen financiële positie.</p>
Milieu/Wabo	Bescherming van mens en natuur tegen schade en gevaar, kwaliteit van het nalevings-toezicht	<p>De hoofddocumenten van de eigen beleidscyclus:</p> <ul style="list-style-type: none"> (meerjarig) probleem- of risico-analyse; (meerjarig) uitvoeringskaders; jaarlijks programma; jaarlijks verslag; <p>en bij steekproef: de dossiers van organisatie (nalevingstoezicht)</p>	<p><i>Objectief:</i> aan de hand van de criteria uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), het Besluit Omgevingsrecht (Bor) en de Regeling omgevingsrecht (Mor)</p> <p><i>Subjectief:</i> interpretatie van de wijze waarop de organisatie invulling geeft aan de wettelijke criteria en, voorzover van toepassing, afspraken tot verbetering</p>	<p>Het programma 2010 is tijdig geleverd en er zit een goede onderbouwing in. Het Hengelose programma is helder, leesbaar en bevat heldere doelstellingen. De verlate vaststelling heeft mede te maken met de realisatie van een regionaal programma (Netwerk-HUP).</p> <p>Het programma heeft zich niet alleen op milieu gericht, maar is breder opgezet richting de WABO</p>	Groen	<p>Cyclus is op orde. Dit betekent een sluitend systeem met voldoende waarborgen. Effect: minder aanvullende vragen.</p>
Milieu – Lucht-kwaliteit	Verbeteren van de luchtkwaliteit volgens de maatregelen in het Regionaal en Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (RSL, NSL). (Doel is om 11 juni 2011 aan de normen voor PM10 en 1-1-2015 aan de normen voor NO ₂ te voldoen.)	<ul style="list-style-type: none"> Jaarlijkse monitoringsrapportage van de luchtkwaliteit en uitvoering IBM-projecten opgenomen in NSL 	<p><i>Objectief:</i> Monitoring of (tijdig) aan de luchtkwaliteitsnormen voor PM₁₀ en NO₂ wordt voldaan</p>	<p>Hengelo neemt niet deel aan het RSL en het NSL, maar moet wel verkeergegevens aanleveren voor de monitoringsrapportage van de luchtkwaliteit. Uit de rapportage van de luchtkwaliteit over 2009 (1ste monitoringsrapportage NSL) volgt dat aan de luchtkwaliteitsnormen voor fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂) wordt voldaan.</p>	Groen	<p>Aan luchtkwaliteitsnormen wordt voldaan</p> <p>jaarlijkse monitoringsrapportage van de luchtkwaliteit.</p>

(Vervolg) Regime interbestuurlijk toezicht en doorwerking provinciaal ruimtelijk belang Hengelo

Toezichtdomein risicoanalyse	Belang toezicht	Informatiearrangement	Weging en beoordelingscriteria/ naar kleur ('verkeerslicht'-model)	Hoe gekomen tot weging/beoordeling	Beeld Hengelo	Integrale afweging GS: toezichtregime Hengelo
Archief	Gemeenten stimuleren archiefzorg op orde te hebben: beschikbaarheid voor recht- en bewijszoekende burger, vanuit cultuurhistorisch belang, voor wetenschappelijk onderzoek	<ul style="list-style-type: none">Goedkeuring archiefbewaarplaatsInzenden archiefverordening.Beoordeling archiefruimte.Algemene vragenlijst archiefinspectie.	<p><i>Objectief:</i> op grond van de normen in Archiefwet, Archiefbesluit en Archiefregeling</p> <p><i>Subjectief:</i> op basis van het constateren van (bijvoorbeeld) achterstand in archiefbewerking en het interpreteren van de (naleving van de) daarover gemaakte afspraken</p>	Archiefzorg is op orde. Het oordeel is gebaseerd op de inspectie van de archiefbewaarplaats d.d. 24 april 2007 en op het inspectiebezoek van 27 augustus 2009, in combinatie met de algemene vragenlijst archiefinspectie die werd aangereikt op 21 oktober 2009. Het voornaamste aandachtspunt was het mogelijk ontstaan van enige achterstand bij archiefbewerking, maar dat was alleen signalerend bedoeld. Regelmatig komen inventarissen beschikbaar van nieuw beschreven deelarchieven. Calamiteitenzorg krijgt inmiddels aandacht. Volgend inspectiebezoek wordt najaar 2011.	Groen	<p>Zorg voor en beheer van archief op orde</p> <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i></p> <ul style="list-style-type: none">Frequentie algemeen inspectiebezoek: eens per 2 à 3 jaarinformatie-uitvraag: algemene vragenlijst archiefinspectie eens per 2 jaar + voor zover aanwezig horizontale verslaglegging door gemeentelijk archiefinspecteur c.q. hoofd Documentaire Informatievoorziening
Wonen: huisvesting statushouders	Tijdige huisvesting aantal statushouders overeenkomstig halfjaarlijkse taakstelling van het rijk.	<ul style="list-style-type: none">Maandelijkse realisatiecijfers van het rijk via het Centraal Orgaan Opvang Azielzoekers (COA).Halfjaarlijks verslag B&W aan GS over voortgang uitvoering, met inzicht in maatregelen (wettelijk verplicht).	<p><i>Objectief:</i> aan de hand van maandelijkse realisatiecijfers van het COA</p> <p><i>Subjectief:</i> aan de hand van het halfjaarlijkse verslag van B&W en de informatie uit de ambtelijke en bestuurlijke contacten</p> <p>NB op het moment dat de gemeentelijke cijfers afwijken van de COA-lijst afwijken, geldt de COA-lijst</p>	Voor Hengelo is Regio Twente bevoegd gezag		

	Belang provincie	Informatiebronnen	Beleidsindicatoren	Normenkader doorwerking provinciaal ruimtelijk belang conform Omgevingsverordening.	Beeld Hengelo	Integrale afweging GS: gevolgen samenwerking met Hengelo
Ruimtelijke Ordening	Behartigen provinciale ruimtelijke belangen	<ul style="list-style-type: none"> • Vroegtijdige informatie over ruimtelijke ontwikkelingen met provinciaal belang. • Voorontwerp-bestemmingsplannen en ontwerpprojectbesluiten met provinciaal belang. • Informatie over ter inzage legging ontwerpbestemmingsplannen (i.v.m. eventueel indienen zienswijzen). • Vaststellingsbesluiten + informatie over ter inzage legging vastgestelde bestemmingsplannen (i.v.m. eventueel instellen beroep/ reactieve aanwijzing). 	<ul style="list-style-type: none"> • Open, zelfbewuste houding t.a.v. het ruimtelijk overleg (geen verrassende plannen in het vooroverleg); • Tijdig overleg op basis van een integraal afgestemde inbreng en een beknopte agenda (uitgangspunt: provinciaal belang) • Gecoördineerde tijdige en effectieve bestuurlijke opschaling (in samenspraak met provincie) t.b.v. goede politieke risicoanalyse; • Mate van zelfstandigheid t.a.v. het invullen van de eigen beleidskaders (structuurvisie) en de uitwerking daarvan van de Omgevingsvisie; • Mate waarin bestemmingsplannen actueel zijn t.a.v. gewijzigde provinciale belangen; • Het al dan niet beschikken over een integrale, afgestemde structuurvisie die strookt met de inhoud van de Omgevingsvisie (inclusief wonen, bedrijven, Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving); • Mate van doorwerking van de provinciale inbreng via overleg (o.a. uitleg van de Omgevingsvisie) c.q. adviezen, in de lokale plannen • Verhouding tussen lokale ambtelijk apparaat en bestuur (met onderscheid tussen college van B&W versus raad) en hoe gaat gemeente daarmee om; • Mate van voortgang van ruimtelijke projecten (af te leiden van agenda voor het ruimtelijk overleg); • Zienswijzen c.q. reactieve aanwijzingen (indicator voor de langere termijn aangezien de Wro nog maar kort in werking is getreden) en hoe gaat gemeente daarmee om. 	<p>De verhoudingen binnen de ruimtelijke ordening zijn goed. De afgelopen periode is frequent ruimtelijk overleg gevoerd, waarin de gemeente tijdig ruimtelijke ontwikkelingen voorlegt die het provinciaal belang raken. Wat daarbij wel opvalt is dat er tussen de trajecten waarin de verschillende ontwikkelingen worden begeleid, weinig uitwisseling van informatie lijkt te zijn. Er is hier en daar ook een achterstand in informatie over het provinciale ruimtelijke beleid, in het bijzonder over de werking van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving. De gemeente toont zich altijd bereid om de adviezen over voorontwerpplannen te verwerken. Doordat men soms nog onvoldoende ingevoerd is in het provinciaal beleid, worden deze adviezen niet altijd goed opgepakt. Tot dusver is er 1 zienswijze ingebracht. Een reactieve aanwijzing kon uiteindelijk worden voorkomen worden door een voorbereidingsbesluit te nemen voor die onderdelen van het vastgestelde bestemmingsplan waarin onvoldoende rekening was gehouden met het provinciale beleid. De oorsprong van dit traject van zienswijze en dreigende reactieve aanwijzing lag in het feit dat de gemeente de uitkomsten van het formele vooroverleg niet had afgewacht en het ontwerpbestemmingsplan alvast ter inzage had gelegd. Hengelo beschikt nog niet over een actuele structuurvisie waarin het provinciaal ruimtelijke beleid is doorvertaald. De gemeente is nu wel begonnen met de voorbereidingen van een nieuwe structuurvisie. Basis daarvoor kunnen de gemeentelijke woonvisie en bedrijventerreinvisie zijn, die tot standgekomen zijn in goed overleg met de andere gemeenten van de Netwerkstad Twente.</p> <p>De gemeente heeft nog geen gemeentelijk beleidskader voor de toepassing van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving. Hengelo is goed bezig met de actualisering van bestemmingsplannen. De verhouding tussen het lokale ambtelijk apparaat en het bestuur zijn goed. Als regel wordt besloten conform ambtelijke voorstellen. Hengelo brengt complexe ruimtelijke projecten voortvarend verder en zoekt daarbij ook de samenwerking met de provincie (herstructurering bedrijventerrein Twentekanaal, Hart van Zuid) Het investeringstraject in het kader van ImG is goed verlopen waardoor in de eerste ronden forse provinciale bijdragen konden worden toegekend aan projecten die onderbouwd van provinciaal belang zijn.</p>	Groen	Voor de samenwerking speelt de aanwezigheid van een goede structuurvisie (toekomstgericht, afgestemd aan omgevingsvisie, integraal goed beeld van doorwerking provinciaal belang) een belangrijke rol. Deze structuurvisies zijn er nog niet (m de nieuwe Wro. Als deze er zijn en voldoen aan de eisen dan kunnen meer plannen in mondeling vooroverleg afgedaan worden zonder dat er schriftelijk plannen heen en weer hoeven te worden gestuurd (zie uitroldocument juli 2008).

(Vervolg) Doorwerking provinciaal ruimtelijk belang

	Belang provincie	Informatiebronnen	Beleidsindicatoren	Normenkader doorwerking provinciaal ruimtelijk belang cf. Omgevingsverordening. Betreft onder meer:	Beeld Hengelo	Integrale afweging GS: gevolgen samenwerking met Hengelo
Natuur	Borgen Europese regelgeving (Habitat- en Vogelrichtlijn) en nationale regelgeving: Natuurbeschermingswet.	In Wro-vooroverleg tussen gemeente en provincie moet beoordeeld worden of er mogelijke significante gevolgen voor aangewezen gebieden zijn en op welke wijze hiermee kan worden omgegaan.	Via RO Gemeenten en waterschappen zijn verplicht in hun plannen rekening te houden met de Natura 2000-gebieden. Bij negatieve effecten op de gebieden moet beoordeeld worden of die effecten teniet gedaan kunnen worden door het treffen van maatregelen. Het Wro-toezichtscenario is van toepassing.	Via RO. Er zijn weinig contacten/ervaringen met de gemeente over de toepassing van de Natuurbeschermingswet. Daartoe is ook geen aanleiding.	Groen	Zie regime Ruimtelijke Ordening
Externe Veiligheid	Behartigen provinciaal belang, voorkomen Nimby gedrag, gemeentegrens overstijgende belangen. Externe veiligheid gaat om transport van gevaarlijke stoffen per spoor, weg, water en buisleiding.	(Voor)ontwerpbestemmingsplannen en structuurvisies.	Via RO De rol van de provincie is gebaseerd op de omgevingsvisie en de verordening. Gemeenten geven in de toelichting op bestemmingsplannen aan hoe zij vorm geven aan de routing van gevaarlijke stoffen. Als dit het geval is, dan blijft de provincie op redelijke afstand. Zo niet dan komen de bestemmingsplannen in beeld. Het Wro-toezichtscenario is van toepassing.	Via RO: Over het geheel genomen goed beeld	Groen	Zie regime Ruimtelijke Ordening
Water	Behartigen provinciaal belang bij de zorg voor een goede kwaliteit en kwantiteit van oppervlakte- en grondwater, bescherming tegen overstromingen.	(Voor)ontwerpbestemmingsplannen, gemeentelijke waterplannen, rioleringsplannen.	Via RO De rol van de provincie is gebaseerd op de omgevingsvisie en de -verordening. Gemeenten dragen zorg voor het beheer van grondwater onder de bebouwde omgeving en bieden waar nodig in hun bestemmingsplannen ruimte voor de uitvoering van watermaatregelen, bijvoorbeeld aangaande waterveiligheid, grondwaterbescherming, drinkwatervoorziening. Gemeenten stemmen af met de waterschappen. Het toezichtinstrumentarium van de Wro is van toepassing.	Via RO: Met Hengelo zijn geen/weinig contacten inzake watergerelateerde onderwerpen. Daartoe is ook geen aanleiding.	Groen	Zie regime Ruimtelijke Ordening
				Totaalbeeld	Groen	

Evaluatie

Bestuursovereenkomsten IBT Overijssel

21 juni 2021

1. Inleiding

In 2012 heeft de provincie met alle gemeenten in Overijssel een bestuursovereenkomst IBT afgesloten. In deze bestuursovereenkomst zijn afspraken opgenomen over de uitvoering van het wettelijke provinciale toezicht op de uitoefening van medebewindstaken door gemeenten.

De ondertekening van de bestuursovereenkomst is nu 9 jaar geleden. De afgelopen jaren is het Overijsselse IBT voortdurend bijgeschaafd aansluitend op relevante ontwikkelingen en opgedane praktijkervaringen. De vraag is of hetgeen in de bestuursovereenkomsten is opgenomen nog in voldoende mate overeenkomt met de huidige praktijk van het IBT. In aansluiting op deze vraag spraken de Cdk van de provincie Overijssel en de voorzitter van de VNG Overijssel af opdracht te verlenen tot een evaluatie van het Overijsselse IBT. Zij hebben Arie van Eck, secretaris van de gemeente Rijssen-Holtten, gevraagd dit proces te trekken en met aanbevelingen te komen.

In deze notitie worden de bevindingen, conclusies en aanbevelingen gepresenteerd. De notitie begint met een korte beschrijving van de opdracht en de werkwijze.

2. Opdracht en werkwijze

2.1 Opdracht

De onderzoeksopdracht luidde als volgt:

In hoeverre moeten de ontwikkelingen van de afgelopen jaren leiden tot een inhoudelijke aanpassing van de bestuursovereenkomsten en/of tot een andere keuze van de samenwerkingsvormen?

Gevraagd werd bij de uitwerking ook aandacht te besteden aan de thema's: de relatie/spanning tussen toezicht en partnerschap; meer risicogericht werken; en de versterking van de verbinding tussen de verticale controle door de raad en het horizontale toezicht door de provincie.

Als relevante ontwikkelingen zijn onder meer aangemerkt: de aanbevelingen van de werkgroep Oeseburg (december 2016)¹, de uitkomsten van de landelijke IBT evaluatie (oktober 2017)² en het landelijke traject 'Agenda Toekomst Toezicht' (start december 2018)³. Het laatste traject, dat door BZK samen met provincies, gemeenten en waterschappen is opgepakt, kent de volgende 5 actielijnen welke de komende jaren worden uitgewerkt:

- versterken verbinding horizontale controle door raad en verticaal toezicht door provincie;
- uniformiteit in het toezicht waarbij ruimte voor maatwerk;
- meer risicogericht toezicht (samen kijken naar gedeelde risico's);

¹ 'De gemeenten centraal in het proces van interbestuurlijk toezicht', in opdracht van provincie Overijssel en VNG Overijssel, december 2016

² 'Eindrapport Evaluatie van de Wet revitalisering generiek toezicht', in opdracht van ministerie BZK, oktober 2017

³ 'Agenda Toekomst Toezicht', brief van minister BZK aan voorzitter Tweede Kamer, december 2018

- beter voeren van de dialoog; en
- beter leren via toezicht.

Tot slot geldt als kanttekening dat deze evaluatie is uitgevoerd ten aanzien van de bestuursovereenkomsten IBT, die provincie en gemeenten met elkaar hebben afgesloten. De provincie heeft ook een bestuursovereenkomst IBT afgesloten met het waterschap Vechtstromen. Omdat het gaat om andere inhoudelijke domeinen is ervoor gekozen de bestuursovereenkomst met het waterschap niet in deze evaluatie mee te nemen.

2.2 Werkwijze

De inhoudelijke afspraken, zoals deze zijn verwoord in de bestuursovereenkomsten, en de Overijsselse werkwijze zoals deze in de huidige praktijk wordt toegepast, vormden de basis voor de evaluatie. Samen met de ambtelijke IBT coördinatoren van gemeenten en provincie is hier naar gekeken en zijn aandachtspunten in de vorm van thema's geformuleerd. Hiertoe zijn verschillende ambtelijke brainstormbijeenkomsten georganiseerd.

De geformuleerde thema's zijn vervolgens aan de hand van stellingen ter discussie voorgelegd tijdens een bestuurlijke bijeenkomst op 10 mei 2021. Deze bijeenkomst werd voorgezeten door de beide opdrachtgevers, de CdK en de voorzitter VNG Overijssel. Aan de bijeenkomst werd deelgenomen door bestuurders met IBT coördinatie in zijn of haar portefeuille. Alle gemeenten waren tijdens deze bijeenkomst bestuurlijk vertegenwoordigd. Ook de bespreking tijdens deze bijeenkomst leverde weer nieuwe inzichten op, welke zijn meegenomen in de verdere uitwerking.

3. Bevindingen, conclusies en aanbevelingen

De bevindingen, die tijdens het traject zijn opgedaan, worden in deze eindrapportage ondergebracht in de volgende acht thema's:

- IBT vanuit partnerschap
- Doel IBT
- Reikwijdte IBT
- Wijze van rapporteren
- Rol raden bij het IBT
- Signaalfunctie kleurbeelden
- Positie ambtelijke IBT coördinator
- Vormgeving IBT à la 2021

Hieronder wordt per thema ingegaan op de bevindingen, conclusies en aanbevelingen.

3.1 IBT vanuit partnerschap

Toelichting

Provinciaal toezicht is een wettelijke taak, maar de provincie wil deze taak zoveel mogelijk vanuit partnerschap met de gemeenten oppakken. Dit sluit aan bij de uitgangspunten in de Overijsselse bestuursovereenkomst IBT (2012) en ook bij de uitgangspunten van het landelijke traject Agenda Toekomst van het Toezicht (ATT).

Conclusie

Deze rol wordt al goed opgepakt door de provincie. Provincie en gemeenten zijn gedurende de afgelopen jaren gegroeid in dit samenspel. Samen werken provincie en gemeente aan een goede kwaliteit van het openbaar bestuur, ieder vanuit zijn eigen rol. De overgang tussen de provinciale rol als samenwerkingspartner en de rol als toezichthouder kan echter glijdend zijn, zeker wanneer beide rollen door één persoon worden uitgeoefend. Geconcludeerd wordt dat het maken van duidelijke

afspraken en het met elkaar voeren van een goede open dialoog van groot belang is. Het is goed de verschillende rollen te herkennen en te erkennen, ook in de taakverdeling.

Aanbeveling

Het is van belang dat provincie en gemeenten (ambtelijk en bestuurlijk) van tevoren markeren in welke rol het gesprek wordt aangegaan. Aanbevolen wordt hierover een afspraak op te nemen in de bestuursovereenkomst.

3.2 Doel IBT

Toelichting

Provincie en gemeenten hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een goede kwaliteit van het openbaar bestuur, ieder vanuit de eigen rol. Deze gezamenlijkheid komt ook tot uiting in de algemene doelstelling van het IBT, zoals deze is geformuleerd in de Agenda Toekomst Toezicht (ATT): 'IBT is er omdat de overheid haar taken blijvend goed wil uitvoeren en dat inwoners en bedrijven erop kunnen vertrouwen dat dit beschermd en geborgd is'.

Conclusie

De doelstelling van het IBT is heel ruim, zeker wanneer je je realiseert dat het bij het IBT alleen gaat om provinciaal toezicht op gemeentelijke medebewindstaken. Dat zijn taken waarvoor geldt dat in de wet wordt bepaald dat gemeenten moeten meewerken aan de uitoefening daarvan. Tijdens het proces werd duidelijk, dat niet voor een ieder helder is wat nu het precieze doel van het provinciale IBT is.

Aanbeveling

De doelstelling van het IBT is te abstract. Het is van belang dat provincie en gemeenten met elkaar nadenken over wat ze met het IBT willen bereiken en dat ze op basis daarvan, vanuit de partnerschapsgedachte, een meer concrete doelstelling formuleren en vastleggen.

3.3 Reikwijdte IBT

Toelichting

De provinciale toezichttaken vinden hun basis in de Wet revitalisering generiek toezicht (Wet RGT) van 2012. In de Overijsselse bestuursovereenkomst is vastgelegd op welke taken respectievelijk domeinen het toezicht zich richt. Dit zijn Financiën, Wro, Wabo, Archief, Huisvesting statushouders en Monumenten. Deze keuze voor een beperkt aantal domeinen vloeit voort uit een landelijke analyse, die in 2012 voor alle provincies is uitgevoerd. In Overijssel is het financieel toezicht, naast de eigenstandige plaats, ook onderdeel van het IBT. Hiervoor is gekozen omdat de informatie over de financiële positie een waardevolle bijdrage levert aan het integrale toezichtbeeld.

Conclusie

De conclusie is dat deze zes domeinen kunnen blijven gehandhaafd. Wel wordt door sommige gemeenten aangegeven dat het toezicht meer moet zijn dan het zetten van vinkjes aan de hand van de criteria die zijn opgenomen in het toezichtkader (= bijlage bij de bestuursovereenkomst). Een dergelijk kader is goed als basis voor de toetsing maar daarnaast zou een verdiepingsslag kunnen worden gemaakt in het gezamenlijk benoemen van thema's die voor alle of voor een groot aantal Overijsselse gemeenten spelen en die gedurende een bepaalde periode gemonitord zouden kunnen worden.

Verder wordt geconcludeerd dat het van belang is aandacht te besteden aan de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet en de mogelijke consequenties daarvan voor het toezichtkader.

Aanbeveling

Vasthouden aan de zes domeinen is wenselijk. Dit komt de uniformiteit ten goede. Daarbinnen moet echter ruimte zijn voor maatwerk in de vorm van het benoemen van actuele (gedeelde) thema's, die voor alle of voor een groot aantal gemeenten spelen en die gedurende een

bepaalde tijd worden gemonitord. Over de wijze hoe provincie en gemeenten dit willen aanpakken, moeten van tevoren afspraken worden gemaakt en vastgelegd.

3.4 Wijze van rapporteren

Toelichting

Zoals in de Bestuursovereenkomst IBT is vastgelegd wordt er één keer per jaar, in april, door GS gerapporteerd in de vorm van de integrale totaalbeelden IBT, waarin de uitkomsten van de toetsing op de zes afzonderlijke domeinen zijn opgenomen. Basis voor de toetsing zijn de criteria in het IBT toezichtkader, dat jaarlijks na afstemming met de gemeenten door GS wordt geactualiseerd.

Conclusie

Een jaarlijks markeringsmoment wordt voldoende geacht. Er zijn geen redenen gehoord om dat vaker te doen. Wel wordt het wel wenselijk geacht aan de voor- en achterkant van de vaststelling van de totaalbeelden een en ander te organiseren waardoor er meer sprake is van een continue proces gedurende het hele jaar door. De kleur blijft immers een jaar staan, terwijl de werkelijkheid al snel kan veranderen. Dit gebeurt al wel in de vorm van (voortgangs)gesprekken die op de afzonderlijke domeinen worden gevoerd. Opengelaten wordt of er meer mogelijkheden zijn.

Aanbeveling

Onderzoek samen (provincie en gemeenten) of, naast het voeren van (voortgangs)gesprekken, er meer mogelijkheden zijn om elkaar gedurende het jaar te informeren over mogelijke risico's die spelen en om daarover met elkaar in gesprek te blijven. Het moment waarop de totaalbeelden worden gepresenteerd is van belang. Dit in verband met de positionering van de raad bij het IBT, zie hiervoor de volgende aanbeveling.

3.5 Rol raden bij het IBT

Toelichting

In de Bestuursovereenkomst is afgesproken dat de gemeente het aanleveren van alle benodigde toezichtinformatie zoveel mogelijk via het traject van horizontale verantwoording bij de provincie aan te leveren en de versterking van de horizontale verantwoording zal bevorderen.

Conclusie

De horizontale controle door de raad, zoals die is bedoeld in de Wet revitalisering generiek toezicht en op basis daarvan is afgesproken in de bestuursovereenkomst IBT, kan worden versterkt. Het wordt van belang geacht te onderzoeken hoe de 'horizontale controle' door de raden en het 'verticaal toezicht' door de provincie beter op elkaar kunnen aansluiten en elkaar kunnen versterken. Wanneer in het kader van het risicogericht toezicht meer naar de risico's in de toekomst wordt gekeken en die in beeld worden gebracht, zou dat voor de raad relevante informatie kunnen zijn.

Aanbeveling

Het college van B&W kan de horizontale verantwoording aan de gemeenteraad versterken door de rapportage over de totaalbeelden deel uit te laten maken van de planning- en controlecyclus (P&C-cyclus) van gemeenten. Wanneer door gemeenten wordt gekozen voor aansluiting bij de kadernota, dan is de provinciale vaststelling van de totaalbeelden in april een goed moment.

3.6 Signaalfunctie kleurbeelden

Toelichting

Zoals in de bestuursovereenkomst IBT (2012) is afgesproken gaat de beoordeling gepaard met het toekennen van een kleur (groen, oranje of rood). Dit gebeurt per domein en op basis van de kleuring op de afzonderlijke domeinen wordt de totaalkleur toegekend. De kleuring heeft een signaalfunctie, en is niet bedoeld als 'goed' of 'fout'.

Conclusie

Een oordeel via kleuren kan helpen om zaken intern op orde te krijgen. Een oranje kleur kan als nare kleur worden ervaren door organisatie, college en raad en kan dan druk op processen leggen. Oranje kan ook vrolijk maken, en kan dan worden ervaren als bewijs dat een gemeente ondernemend en innoverend bezig is. Het is van belang om elkaar in een vroeg stadium te informeren over de voorlopige kleuring, zodat gemeenten niet verrast worden door een andere kleurstelling. Het toekennen van een totaalkleur kan blijven, ook al lijkt het optellen van kleuren wat ongenueanceerd.

Aanbeveling

Een goede communicatie is van belang. De tekst moet kloppen bij de kleur. Anders doet het niets. Groen bij een tekst die aangeeft dat er veel moet veranderen werkt niet, ook al is een gemeente misschien wel op de goede weg.

3.7 Positie ambtelijke IBT coördinator

Toelichting

Binnen provincie en gemeente zijn actoren op verschillende niveaus betrokken bij het IBT-proces, met op ieder niveau de eigen communicatie- en/of dialooglijnen. Bij de voorbereiding van de IBT totaalbeelden zijn het in eerste instantie de ambtelijke domeintrekkers van provincie en gemeente die samen een concept-beeld voor hun domein overeenkomen. De afzonderlijke concept-domeinbeelden worden vervolgens op ambtelijk niveau door de IBT coördinator van de provincie, in afstemming met de IBT coördinator van de gemeente, samengevoegd tot een concept-totaalbeeld. Eventuele escalatie kan, wanneer nodig, plaatsvinden via de verschillende niveaus (ambtelijk en bestuurlijk) binnen beide organisaties. Dit wordt ook wel de zogenaamde 'escalatieladder' genoemd.

Conclusie

De vraag kan worden gesteld of de 'escalatieladder' nog wel de juiste term is. Past het wel bij het streven naar samenwerken en gezamenlijk vormgeven van het IBT? Een dergelijke insteek vraagt immers vooral om samenspel tussen provincie en gemeenten. In de praktijk komt het erop neer dat het principe van de escalatieladder alleen werkt als op een zo laag mogelijk niveau en in een zo vroeg mogelijk stadium wordt geprobeerd om de problemen op te lossen. Geconcludeerd wordt dat hierin een belangrijke rol is weggelegd voor de (ambtelijke) IBT-coördinatoren.

Aanbeveling

De IBT coördinatoren spelen een centrale rol bij het IBT, vanwege de lijnen die zij hebben met de ambtelijke trekkers van de afzonderlijke domeinen als ook in de verbinding met hun bestuurders. Om deze rol goed te kunnen uitoefenen moet de IBT coördinator los van de inhoud van de domeinen in de organisatie kunnen staan en van daaruit rapporteren.

3.8 Vormgeving IBT à la 2021

Toelichting

Het afsluiten van een bestuursovereenkomst vloeit voort uit de Wet RGT. Op basis van deze wet zijn provincies verplicht het IBT vast te leggen, bijvoorbeeld in de vorm van een verordening of een bestuursovereenkomst. In Overijssel werd gekozen voor een bestuursovereenkomst, omdat dat beter past bij het uitgangspunt van gezamenlijkheid.

Conclusie

Eén van de conclusies is dat de afspraken in de bestuursovereenkomst IBT voor het overgrote deel inhoudelijk nog actueel zijn, maar dat er vooral in de uitvoering van een aantal afspraken nog wel wat verbeterd/veranderd kan worden. En ook dat de bestuursovereenkomst IBT qua taalgebruik verouderd is en omgezet moet worden naar deze tijd, maar passend bij het partnerschap zoals dat in het kader van het IBT wordt nagestreefd. In 2012 heeft de provincie met iedere gemeente een afzonderlijke bestuurlijke overeenkomst IBT afgesloten en ondertekend.

Aanbeveling

In aansluiting op de gedachte van het partnerschap wordt aanbevolen om nieuwe bestuursovereenkomsten IBT worden opgesteld, die net als in 2012 worden ondertekend door de provincie en de afzonderlijke gemeenten.

4. Afsluiting

Ter beantwoording op de vraagstelling, zoals in paragraaf 2.1 verwoord, is de eindconclusie dat het wenselijk is om nieuwe bestuursovereenkomsten af te sluiten en om de afspraken te actualiseren en te herschrijven met in acht neming van de in hoofdstuk 3 opgeschreven aanbevelingen. Voorgesteld wordt dat provincie, VNG Overijssel en gemeenten hiertoe een gezamenlijk plan van aanpak opstellen.